

1. Менеджмент підприємств в умовах глобалізації, реструктуризація та розвиток підприємств, податкова складова діяльності підприємств.

Кожухівська Р. Б., к.е.н., доцент, УДПУ ім. П. Тичини, м. Умань

МОДЕЛІ ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ ТУРИЗМУ В РЕГІОНІ

Система туристичного менеджменту зіштовхується з проблемою оцінки ефективності розвитку цієї діяльності. Оскільки ефективність – це сукупна оцінка результатів щодо встановлених цілей і витрат для їх досягнення, то індикатори туристичної галузі повинні створювати інформаційне поле, що розкриває ефективність управління туризмом з різних точок зору. Складність завдання ефективного управління туризмом визначена не тільки суперечливими властивостями цього соціально-економічного феномена, а й різноманітністю моделей управління даною сферою.

Моделі управління туризмом є теоретично обґрунтованими підходами до встановлення пріоритетів і технологій реалізації туристичної політики. Типологія моделей може бути побудована на основі різних критеріїв. Перший критерій – система державного регулювання. Моделі, побудовані за даним критерієм, ґрунтуються на оцінюванні ваги національної туристичної системи адміністрування (НТСА) в процесах управління туризмом.

Перша модель – туризм розвивається на основі принципів ринкової самоорганізації (приклад, США). Друга модель – туристська політика від імені держави проектується і реалізується відомством, що концентрує у своїх руках значний контроль над сферою туризму. Третя модель встановлює, що система управління туристичною галуззю є складною, а тому туризмом займаються декілька відомств, найчастіше молодіжного та спортивного спрямування.

Другий критерій – стан туристичної території. На його підставі формується просторова модель або модель життєвого циклу туристичного продукту. Головним критерієм динаміки стану туристичної території служить зміна кількості туристських прибуттів і, крім того, враховується стан природного

середовища і туристичної інфраструктури. На підставі цієї моделі можна створити ранжування за індикаторами, що оцінюють якість туристичних потоків, сегментацію туристичного продукту, соціальну спеціалізацію тощо.

Продовжуючи тему необхідності створення соціальних індикаторів розвитку туризму, слід виділити модель двох туристичних секторів – формального і неформального. Оцінка наявності, стану і динаміки розвитку неформального сектору є одним з найскладніших об'єктів індикації в туризмі.

Слід зазначити, що розглянуті нами моделі можуть взаємодіяти при формуванні концепції управління туризмом у регіоні. Однак, можна відзначити істотну деталь – практично жодна з моделей не розглядає роль громадського сектору у розвитку індустрії туризму.

У висновку слід виділити найбільш важливі позиції формування моделей управління туризмом у регіоні : оцінка тенденцій та ефективності туризму в даний час будується на інтуїтивних висновках про значимість і затребуваності цього соціального феномена. На даний час не розроблена система соціальних індикаторів по трендах та ефективності туризму, а тому сучасні моделі менеджменту в туризмі повинні враховувати роль громадського сектору в туризмі, показники соціального туризму, динаміку культурних процесів, пов'язаних з туристичною діяльністю, тенденції професійної та додаткової освіти в туризмі, а також необхідні індикатори, що оцінюють динаміку інформаційного контенту і практику його використання.

Список використаних джерел :

1. Желнина, З. Ю. Современные модели управления туризмом на основе показателей социальной эффективности [Текст] : //З. Ю. Желнина// Материалы Международной научно-практической конференции «Современные проблемы и пути их решения в науке, транспорте, производстве и образовании». - 2011. – Выпуск 4. Том 25. - С.73-81.

2. Travel & Tourism Competitiveness Report 2013 // World Economic Forum : [Electronic resource]. – Mode of access : [http:// www.weforum.org /docs/ WEF GCR](http://www.weforum.org/docs/WEF_GCR)

TravelTourism Report 2013.pdf. – E/CN.17/2001/PC21. – 5 с : CD "ІУТ" , 2013. —
1 електрон. опт. диск (CD-ROM) : кольор. ; 12 см. — Систем. вимоги: Pentium-
266 ; 32 Mb RAM ; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP. — Title from screen.